

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 342

י"ד ניסן
תשפ"ה

פרשת צו - שבת הגדול

דרך חיים

ומחשש ופחד. לאחר שליחת כמה שליחים הסכימה לבסוף המשרתת לשוב, ומשחזרה המתין הרב עם עריכת הסדר עד אשר תתרצה המשרתת בלב שלם על עוגמת הנפש שקרתה לה בעקבות המעשה. לאחר ליל הסדר שאלה הרבנית את הרב: הלא שנה שלמה אתה מפנה מזמנך היקר על מנת להכין את המצות המהודרות לסדר, כיצד לא הקפדת על מה שקרה?! השיב לה הרב: וכי עולה בדעתך שאני סובר ששאר המצות של היהודים אינן כשרות?! חס ושלום! כולם אוכלים מצות כשרות, אלא שאני משתדל להדר יותר. אבל האם ההידור שלי יכול לבוא על חשבון עוגמת נפשה של המשרתת?! על חשבון עוגמת נפש של אדם אחר אפסול את שאר המצות?! זה לא עלה בדעתי מעולם!

אין זה סתם סיפור, יש לו משמעות מיוחדת בבואנו לדון על חג החירות. פעמים רבות במסגרת ההכנות לחג עלולים אנו להתרחק מההכנה הפנימית לקראת החג. צריכים להיזהר מלהגיע למקומות הללו. דבר דומה מסופר על ה'אובה ישראל' מאפטא שפעם אחת התארח אצלו צאצא של ר' נפתלי מרופשיץ, שנהג בחומרות רבות בחג הפסח, זאת בשונה מהרב מאפטא שהקפיד בפסח דווקא על עיקר הדין. באחת הפעמים שראה הרב את אותו אדם מקפיד בחומרא מיוחדת אמר לו: חשש חמץ זה רק פעם בשנה אבל כעס הוא חמץ כל השנה. עבודת ההכנות לפסח לא צריכה לסתור את עבודת הנפש והמידות, יש פה שתי עבודות חשובות מקבילות.

המשך בעמוד הבא

ויפר הסבא קדישא ר' אריה לויין על הצדיק הגאון הגדול בדורו ר' משולם איגרא מטיסמיניץ, רבו של החת"ם סופר, שעל מצבתו נכתב ש'דומה למלאך ה' צבאות', שלא ביטל מאומה מלימודו אלא לגידול חיטים במהלך השנה על מנת לקצרן למצת מצוה. את החיטה היה מגדל באחת השדות, טורח למענה במהלך השנה, קוצר, דש, טוחן, בורר ומנפה. ומן החטה הזו היה מכין שש מצות - ג' מצות לכל ליל סדר, לילה ראשון ולילה שני של גלויות. המצות היו נעשות בהידור גדול עד לגמר אפייתן, ולאחר אפייתן היה שומרן במתלה מיוחדת בחדרו עד לליל הסדר. באחת השנים בזמן ההכנות לפסח ביקשה הרבנית מן המשרתת שתביא מצות לצורך הכנת הדגים. המשרתת בתמימותה הביאה את המצות שהמתינו בחדרו של הרב ואיתן הכינו את הדגים. רק כעבור כמה ימים בעת ההכנות לשולחן הסדר הבחינה הרבנית שהמצות לא נמצאות במקומן. עוגמת הנפש הייתה גדולה מאד, ומשהגיעה ליל הסדר לא ידעה הרבנית מה לעשות. ר' משולם נכנס וראה את הרבנית בדאגתה, ושאל אותה לפרש הדבר. סיפרה הרבנית את אשר התרחש, והוסיפה שהמשרתת נבהלה וברחה מהבית מפחד נורא. הרבנית הייתה בטוחה שהרב יקפיד מאד על המשרתת. אך על פניו של ר' משולם לא היה ניכר כל צער ועוגמת נפש עם שמיעת הדברים. דבר אחד בלבד ביקש ר' משולם, כי יחפשו את העוזרת על מנת לפייס אותה, שאולי נפגעה מעט בעקבות מה שאירע. משמצאו את העוזרת לא הסכימה לחזור בעקבות מה שקרה,

כמים תימים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

חירות. לכן הנהיג הרמ"א, כפי שנוהגים בכל קהילות החסידים, לקרוא את ההגדה ב'שבת הגדול'. הרבי הגדול מגור בעל הפני מנחם הביא הסבר למנהג הרמ"א. כתוב בתורה "אם שמוע תשמע" (שמות טו כו), ודרשו חז"ל "אם שמוע בישן תשמע בחדש" (ברכות מ.). הוה אומר שעל אף שאין ההגדה סיפור חדש מדי שנה, אלא סיפור ישן שמסופר מדי שנה, בכל זאת יכולה היא לגעת בנו בדבר חדש ושונה בכל שנה לפי העניין אותו היא מעוררת בנפש. לכן אף על פי שעצם סיפור ההגדה עוסק באותו יום של יציאת מצרים, את ההכנות לקראת השגת העניין החדש צריך להקדים עוד קודם לכן.

ההוה אמינא ש"יכול מראש חודש" נובעת ממה שנצטוונו בראש חודש "ויקחו להם איש שה לבית אבות", להיות שותפים עם הקב"ה בתהליך הגאולה. עלינו לעשות פעולה ממשית - למשוך ידנו מן העבודה זרה וליטול צאן של מצוה. כפי שלימדונו חז"ל (תלמוד ירושלמי מסכת שבת ו ט): "אמר ר' ירמיה בן אלעזר: עתידה בת קול להיות מפוצצת באהלי צדיקים ואומרת כל מי שפעל עם אל יבוא ויטול שכרו". כדי לזכות להתעוררות מלמעלה לגאולתנו עלינו לפעול עם אל באתערותא דלתתא. לכן עלתה הוה אמינא נוספת - לקרוא את ההגדה מבעוד יום. שכן בעוד יום עשינו פעולה נוספת גדולה, שחטנו את קרבן הפסח לעיני מצרים, הבענו רצון אמיתי להשתחרר מתרבותה של מצרים. החירות שהתחילה להיות מושגת בראש חודש השיגה מדריגה נוספת בשחרור הפנימי שלנו.

במצות "והגדת לבנך" אנו מצווים לדבר. חז"ל לא המשך בעמוד הבא

ר' ישראל מקוז'ניץ בדרשתו לשבת הגדול דרש בהלכות ביעור חמץ. ציטט הרב מדברי השלחן ערוך ופירש אותם כדינים לעבודה הפנימית של ביעור החמץ הנפשי. זאת על מנת להסביר כי לצד קרצוף הבית יש לנקות את בתי הנפש הפנימיים. עבודה זו היא עבודה קשה הרבה יותר מניקוי החריצים והסדקים של הבית הגשמי.

בספר יצירה מופיעים המאפיינים השונים של כל חודש. הקב"ה החליט לחלק את השנה ל"ב חודשים, אשר מקבילים בהקבלה מפורסמת ל"ב שבטי י-ה. לצד זה ישנה הקבלה נוספת ל"ב צירופי שם הוי"ה. אם נכפיל את המספר של שם הוי"ה - 26 ב"ב הרי שעולה ל'חדש'. בהקבלה שבין החודשים לשם הוי"ה חודש ניסן הוא הצירוף הבסיסי של שם הוי"ה בצורתו - יקו"ק. כפי שרמז בראשי התבות של הפסוק "ישמחו השמים ותגל הארץ". הקבלה נוספת שקיימת בספר יצירה היא הקבלה לחושי האדם, ובכל חודש שומה עלינו לעבוד על אותו חוש שמאפיין את החודש הזה. חודש ניסן שייך לכח השיחה, כח הדיבור - דיבורים של חירות. מה הכוונה דיבור של חירות? ישנם מספר דיבורים של מצוה שבחג הפסח, מרכז החודש, ומכוחם מוקרן כח זה בכל החודש.

לכן עולה בהגדה המחשבה כי "יכול מראש חודש... יכול מבעוד יום...". על כך משיב המגיד "בעבור זה... בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך". המחשבה כי יש לספר את סיפור היציאה מראש חודש נובעת מההבנה שכל החודש שייך לעניין זה של דיבור של

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

הקב"ה נשא אותנו כבר במצרי על גבי עננים לבית המקדש לעשות שם את הפסחים והשיבנו חזרה למצרים על מנת לצאת ממנה למחרת. מה הצורך לקחת את ישראל לבית המקדש דווקא באותו הלילה? כל זאת כדי להודיע לעם ישראל כי אין התכלית - 'הוצאתי' 'הצלת' 'וגאלתי', ואף לא 'ולקחתי', כי אם 'והבאתי'. ציורו של ליל הסדר לא נועד רק לעסוק ב'מאין באת' על מנת לחוות את היציאה שהייתה שוב על בשרנו ובעיני רוחנו, אלא בעיקר 'לאן אתה הולך'. לא רק חירות 'מהיכן', אלא בעיקר 'לאן'. לכן הראנו הקב"ה בליל הסדר את ייעודנו - בית המקדש.

בליל הסדר כורכים אנו ג' דברים שרחוקים זה מזה ביחד. המרור מבטא את העבר, המרירות של שיעבוד מצרים. המצה מתארת לנו את הגאולה. קרבן הפסח מבטא לנו את ההשגחה והסיעתא דשמיא שמלווה את כל התהליך הארוך הזה. אצל עם ישראל הזמנים כולם באים ביחד, כולם צריכים להתרומם אל עניין אחד שלם.

זהו הטעם שיש לנו בליל הסדר ב' סיפורים - הסיפורים של 'מאין באת', של המגיד שמתקיים לפני חצות, לפני אכילת האפיקומן. והסיפור של 'לאן אתה הולך' - האמירה שלנו ב'נרצה' ובקריאת שיר השירים, וכן בהמשך סיפור יציאת מצרים. הסיפור של אחרי חצות בא לבטא את הקשר והברית שכבר נוצרה בין ישראל לאביהם שבשמים, לאחר השתתפותנו בגאולתנו. זהו סיפור בגוון אחר, גוון של בקשה וחזון גדול לו אנו מצפים במהרה בימינו אמן.

שבת שלום!

שיבחו את ריבוי הדיבור, כי אם את מיעוט השיחה. אך כאן יש מצוה להרבות ולספר. דווקא בליל הסדר עם ישראל מצווה לדבר. כשעם ישראל יוצא לגלות מיד ניטל ממנו כח הדיבור, "ישב בדד וידם כי נטל עליו" (איכה ג כח). אם יש על האדם נטל ומועקה הרי שכח דיבורו ניטל ממנו. כך מצאנו אצל משה רבנו, שלא סתם היה כבד שפתיים ומגמגם, אלא שכיוון שעם ישראל נתון היה בגלות כח הדיבור של העם אצל מנהיג העם נפגם. בגלות מצרים נלקח מעם ישראל כח הביטוי, וכשהעם לוקה אף המנהיג לוקה עמהם, "אם הכהן המשיח יחטא - לאשמת העם" (ויקרא ד ג). לכן עם הגאולה והיציאה ממצרים אף הפה שב לכח דיבורו בעוצמה רבה - פה -סח.

ישנה הכנה נוספת כדי לזכות לכח הדיבור - "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". התרגום למצות "והגדת לבנך" (שמות יג ח) הוא "ותחוי לברך". המטרה המרכזית אינה רק לספר בפה אלא לגרום לבנים לחוות את הדברים ממש על בשרם. לכן ליל הסדר עסוק פעמים רבות להראות ולהציג לנו את הדברים בכדי שהדברים יצטיירו ממש בלבבות, כדי לראות את הדברים ממש בעינינו עד אשר בתוככי הנפש נחוש את היציאה לחיים של חירות וחופש.

הדברים מבוארים ביתר שאת לאור פירושו של התרגום יונתן בן עוזיאל (שמות יט ד) ביחס לאמור בליל פסח מצרים: "אתון חמיתון מה די עבדית למצראי וטענית יתכון על עננין הי כעל גדפי נשרין מן פילוסין ואובילית יתכון לאתר בית מוקדשא למעבד תמן פסחא ובהוא ליליא אתיבית יתכון לפילוסין".

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

כאשר עלה לארץ הקודש, המקובל האלוקי הגאון הקדוש רבי שלמה אלישיב זצ"ל בעל ה'לשם', הוא הגיע בגפו, ובני ביתו באו בעקבותיו מאוחר יותר. בשנה הראשונה עוד התגורר לבדו בדירה קטנה בירושלים, ומקורבו הגדול ואיש סודו ר' אריה ליון, דאג לכל מחסורו, סעדו ותמכנו, והיה בא ללמוד עימו סודות התורה בקביעות מידי לילה.

בהגיע חודש ניסן הזמינו ר' אריה להתארח על שולחנו בליל הסדר. באורח נדיר נענה ה'לשם' להזמנה בחיוב, ולאושרו ושמחתו הגדולה של ר' אריה לא היו גבולות. רישומי החג במחיצתו של ה'לשם' לא משו מזכרוננו כל השנים. ר' אריה היה אומר בהתרגשות, כי אינו יודע בשכר מה זיכה אותו הקדוש ברוך הוא לארח על שולחנו את הרב הדומה למלאך, המקובל האלוקי הקדוש הזה.

ר' אריה ידע היטב, עד היכן מגיעה מידת הזהירות ודקדוק ההלכה של ה'לשם', ולשם כך נכנס אליו ימים אחדים קודם החג, וביקש לשמוע מפיו אילו הידורים וחומרות הוא נוהג להקפיד בפסח, כדי שיוכל להורות לבני ביתו לנהוג כן עבורו. אך ה'לשם' השיב בפשטות: "אין לי שום חומרות מיוחדות, סומך ובטוח אני על הכשרות בביתכם בעיניים עצומות, וכפי שתנהגו כך אנהג".

לשנה הבאה, כאשר חזר ה'לשם' והיסיב עם אשתו הרבנית לליל הסדר בביתו הפרטי, סיפרה הרבנית לר' אריה בימי החג כמשיחה לפי תומה: "בעלי מהדר הידורים כה רבים בפסח, דברים שלא שמעתי בשום מקום שמהדרים בהם".

שמע זאת רבי אריה והשתומם, ומיהר לשאול את ה'לשם' ביראת הכבוד: "תורה היא וללמוד אני צריך. מדוע שנה המשך בעמוד הבא

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

שעברה כששאלתי את רבינו במה להדר, השבתם כי אינכם נוהגים הידורים וחומרות מיוחדים, ואילו השנה אני שומע מהרבנית אחרת".

השיב ה'לשם': "שנה שעברה, כיון שהתארחתי בביתכם, ויתרתי על הנהגותי כדי לא להכביד עליכם, ואף ערכתי 'התרת נדרים' במיוחד לשם כך. כי מה אתם אשמים שקיבלתי על עצמי הנהגות שונות?! אולם השנה, שזכיתי ברוך השם להסב בביתי במחיצת בני ביתי, שוב יכולתי להמשיך לאחוז באותן הנהגות שנהגתי כל השנים. אך כמובן, הוסיף ה'לשם', "הדבר מוסכם גם על אשתי הרבנית, כי ערכתי עימה הסכם מפורש קודם שנישאתי לה, להחמיר ולהקפיד בכמה חומרות והידורים שונים, לכן אני מרשה לעצמי לשוב ולהדר במה שהחמרתי והידרתי בעבר.

(ספר 'אצרותיהם אמלא')

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בשבוע שעבר הארכנו בידינו ערב פסח שחל בשבת, וראוי לתת את הדעת אל כל ההלכות הללו, שהן חשובות ורבות ומשונות מבכל שנה ושנה.

טרם הסדר אנו מתפללים תפילת ערבית של ג' רגלים בתוספת ברכת "ותודיענו" - שבאה כהבדלה בין שבת ליום-טוב. לאחר מכן אומרים הלל שלם בברכה, ובברכה ראוי לכוון על אמירת ההלל בהמשך הלילה - בסיום הסדר. מותר לומר את ההלל שבתפילה גם ביחיד (הרמ"ע מפאנו, הובאו דבריו בברכי יוסף למרן החיד"א), ואף נשים יכולות לאמרו בבית אף ביחידות, ויש שסברו שאף חובה להן לאמרו מלבד מה שחובה עליהן לומר שוב הלל בליל הסדר בשעת ההגדה. כן אמירת "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל", שנהוג לאמרו קודם שמונה עשרה ברגלים, נאמר אף ביחיד.

קדש - כפי שהסברנו בשבוע שעבר הקידוש שונה מבכל שנה, בשל העובדה שאנו מקדשים את יום-טוב ומבדילים מהשבת בו-זמנית, כנוסח המובא בהגדה של פסח. בשתיית כוס הקידוש יש להסב לצד שמאל, והוא הדין בשאר הכוסות. יש להקפיד לשתות מכל אחת מד' הכוסות את כולה או רובה, ועל כל פנים שיעור רביעית (86 גרם). נכון להקפיד לשתות יין או מיץ ענבים אדום, אלא אם הלבן משובח ואזי ייערב עימו מעט מן האדום, משום המעלה המיוחדת של שתיית יין דווקא בצבע אדום, ובמיוחד בלילה זה. את היין לא ימזוג האדם לעצמו, אלא ימזגו כל אחד לחברו כדרך חירות.

כרפס - בברכת "בורא פרי האדמה" על הכרפס מכוונים לפטור את המרור שנאכל בהמשך הסדר. מקפידים שלא לאכול שיעור "כזית" מהכרפס בכדי שלא להיכנס לספק חיוב ברכה אחרונה. יש לזכור כי את מי המלח של הכרפס נכין טרם כניסת השבת.

מוציא מצה - טרם אכילת המצה נברך "המוציא" על שתי המצות השלמות והחצויה (אותה חצינו ב'יחץ') שביניהן, נסיר את השלמה התחתונה ונברך "על אכילת מצה" על שתי העליונות. נאכל מהמצות שיעור של שני 'כזיתים' (כזית מכל אחד מהמצות) בהסיבה, ולאדם המתקשה, אשה וקטן ניתן להקל בכזית' אחד, כאשר 'כזית' הוא 27.5 גרם, לחולים וזקנים - 17 גרם, ולאדם שקשה לו במיוחד ניתן להקל ב 9 גרם. בכזית השני שמהמצה החצויה אפשר לצאת ידי חובה לכתחילה באכילת 15 גרם. נאכל כשיעור תוך ארבע דקות, ולאדם המתקשה אפשר להקל עד שיעור של תשע דקות. את שיעור האכילה משתי המצות נעשה ללא הפסק זמן, ובעיקר ללא הפסק דיבור. נחלקו הדעות האם טובלים את המצה במלח או שלא,

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

וכל אחד יעשה כנהגו, כשניתן לצאת ידי כל השיטות במה שטובל המצה במלח ומנערו מעליה.

מרור - כולם חייבים באכילת המרור בלילה זה. נטבול את המרור בחרוסת, ננער אותה מעליו ונאכל 'כזית' (17 גרם בתוך חמש דקות לבריא, ועד תשע דקות למתקשה) בלא הסיבה. ואין לברך לפניו, משום שיצאנו ידי חובה בברכת "בורא פרי האדמה" בשעת אכילת הכרפס. הנכון ביותר להשתמש בחסה למרור, ולאכול מהקלח עם העלה. יש להקפיד לקנות חסה מגידול ללא חרקים או לדאוג לנקותה ולבדקה קודם השבת, אמנם אדם שלא בדקה קודם השבת יכול בדיעבד לבדקה ולשטפה גם בחג עצמו.

כורך - לאחר מכן נאכל בהסיבה 'כזית' מצה ו'כזית' מרור כרוכים יחד בתוך שיעור זמן של חמש דקות לבריא, עד תשע דקות למתקשה. יש מנהגים שונים האם לטבול את מרור הכורך בחרוסת או לא, וכל אחד יעשה כמנהגו. טרם האכילה אומרים "זכר למקדש כהלל..." כמובא בהגדה, ויש שסברו שאין להגיד נוסח זה משום הפסק בין ברכת "המוציא" ו"אכילת מצה" לכריכה.

צפון - בתום הסעודה נאכל 'כזית' משיעור חלק המצה שהצנענו בשעת "יחץ" - האפיקומן (שפירושו אפיקו-הוציאו מן-לחם). יש לאכול בהסיבה בתוך ארבע דקות, ועד תשע דקות למתקשה. נכון להקפיד לאכול את האפיקומן קודם חצות הלילה (00:41). כדין אכילת קרבן הפסח שהוא בא במקומו. מלבד שתי הכוסות שאחר אכילת האפיקומן אין לאכול ולשתות אלא מים או סודה בלבד, על מנת לשמור את טעם האפיקומן בפיו. גדולי הדורות נהגו לשמור בבית וברכב חתיכה ממצת האפיקומן כסגולה לשמירה, ונכון לנהוג כך.

יש נוהגים לקרוא אחר ההגדה את שיר השירים. נכון להרבות בסיפור יציאת מצרים במהלך הלילה עד אשר תחטפנו שינה.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שוא"ת

עם הרב חיים אידלס

אשה צריכה לאכול כזית מהמצה או שניים?

די לאשה ולחנך קטנים וקטנות בכזית אחד, כפי שמופיע בארחות רבינו (עמ' 10) בשם הסטייפלר, שמרן החזו"א זי"ע אכל בעצמו רק כזית אחד מהשלימה ומהפרוסה, והדגיש שזה לא בגלל שְקָשָה לו האכילה, אלא כי הוא סובר שדי בכזית (מהשלימה ומהפרוסה) מעיקר הדין. לכן פסק כאמור כך מרן הסטייפלר זי"ע עכ"פ לנשים להקל בכזית אחד בלבד. אגב מופיע (שם) שמרן החזו"א חלק וסבר שאין צריך לבלוע בבת אחת את הכזית' אלא די בכדי אכילת פרס- 3 דקות.

שאלה |
תשובה |

האם מותר להחזיק ברשותנו ולהשתמש בתרופות שיש בהן חשש מעירוב מרכיבי חמץ גמור?

חכמינו ז"ל הורו כי חמץ שנפסדה צורתו מותר לקיימו בפסח. הוסיפו על כך הפוסקים (שו"ע הרב) כי לא די בהיתר לקיימו, אלא אף ניתן להינות ממנו בכל הנאה שהיא. עוד אמרו חכמינו כי כל דבר שנפסל מאכילת כלב מותרת אכילתו והנאתו. אלא שכשהאדם מחשיב את הדבר הנפסד, הוה אומר שרוצה בו, אין החמץ שבו מתבטל. עוד נוסף, כי כשהדבר היה ראוי לאכילה בערב פסח לא מועיל מה שנפסל מאכילה בפסח עצמו והדבר חייב ביעור.

לכן משחות, טיפות וזריקות, אף שיש בהם אלכוהול מחמץ או שאר אופנים שבהם נפסדה צורת החמץ שבהם מאכילה - מותר לקיימם ולהשתמש בהם. כשדין סיכה כשתייה לא נאמר אלא ביום הכיפורים. אך אין הכוונה לאלכוהול נקי שהוא חמץ גמור.

התרופות שבימינו שונות בתכלית מן התרופות שבזמן רבותינו, כיוון שהחמץ המעורב אין דעת האדם עליו אלא על הסמים המרפאים, ובפרט שלפעמים מטרותו היא לצורך דיבוק בעלמא, אפילו בתוספת דבר מתוק, כשאין הדבר המתוק חמץ אלא ממתק את התרופה המרה. לכן אין את טעם האיסור של 'אחשביה', הוה אומר החשבה של החמץ. על כן פסקו מרן ורבנן, הלא הם בעל הכתב סופר, החזון איש, הגרש"ז אויארבער, רבי משה פיינשטיין באגרות משה ובעל היביע אומר להתיר שימוש לכתחילה. אולם הידרו ישראל קדושים לרכוש תרופות כשרות לפסח או לבלוע תרופה עם נייר דק וכדומה, אך מעיקר הדין תרופות שכאלה ניתן להשתמש בהן בפסח. במיוחד בתרופות מתוקות למציצה ודומיהן יש להחמיר שלא ליטול אלא את אותן הכשרות לפסח.

ויטמינים או תרופות הומאופטיות שלא הוכחו כמרפאות - אין להשתמש בהן אם אינן כשרות לפסח.

המשך בעמוד הבא

שאלה |
תשובה |

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

המשך
תשובה |

תרופות המכילות קטניות - מותרות בשימוש גם לאשכנזים.
נוסיף עוד שיש תרופות שעטופות בקפסולה שיש בה חמץ ואין צריך להחמיר גם בהן מעיקר הדין, אלא שאם רוצה יכול להפריד את הקפסולה ויבלע את התרופה עצמה. כמובן שחולה שיש בו סכנה וקטן דינם שונה. וכל האמור הוא בחולה שאין בו סכנה וגדול.